

CZU 378.147:796

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8395-2346>

e-mail: vrazmiret@gmail.com

FORMAREA SPECIALISTULUI ÎN EDUCAȚIA FIZICĂ DIN PERSPECTIVA PARADIGMEI POSTMODERNE A PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Razmireț Victoria,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Keywords: *the postmodern paradigm, critical thinking, individualism.*

Abstract. *The valorization of the postmodern paradigm in the process of physical education is a priority for the efficiency and improvement of this process, by reorienting towards a classic, modern approach to a postmodernist one focused on teaching critical thinking, knowledge production, developing the individual and social identity of students, creating of self, perfecting professional qualities of physical education teachers.*

Actualitatea temei. Valorificarea paradigmei postmoderne în procesul educației fizice este o prioritate pentru eficientizarea și perfecționarea acestui proces, prin reorientarea spre o abordare clasică, modernă la una postmodernistă axată pe predarea gândirii critice, producția de cunoștințe, dezvoltarea identității individuale și sociale a elevilor, crearea sinelui, perfecționarea calităților profesionale a cadrelor didactice a educației fizice.

Problema educației prin postmodernism a devenit obiect de studiu în anii 1990 ai secolului trecut, reflectată în prima Concepție a dezvoltării învățământului în Republica Moldova (1995) și apoi evidențiată în lucrările lui V. Guțu, V. Pâslaru, T. Callo, E. Joiță, S. Gonciaruc, T. Grimalchi ș.a. [2-7]

În acest context, ne propunem să determinăm unele aspect ale paradigmei postmoderniste (care determină modul de a percepe individualitatea) privind formarea continuă a cadrelor didactice din domeniul educației fizice. Personalul din sistemul de învățământ are nevoie să fie ajutat să înțeleagă că actuala structură organizatorică necesită adaptarea la cerințele pe care le presupune tranziția către o societate modernă [8].

Formarea continuă este punctul-cheie de intervenție în vederea modernizării învățământului, este calea cea mai scurtă și mai sigură de înnoire, de trecere de la

un învățământ modernist, tradițional, devenit inefficient, la un învățământ postmodernist, ancorat în prezent, autentic și de calitate [1].

Obiectul cercetării îl constituie procesul de formare continuă a profesorilor în calitate de promotor al actului educativ din perspectiva paradigmei postmoderne, ca factor de eficientizare procesului de predare-evaluare din perspectiva valorificării personalității elevilor.

Obiectivele cercetării:

- studierea literaturii de specialitate, stabilirea reperelor conceptuale privind formarea specialistului de cultură fizică ca promotor al actului educativ;
- elaborarea unui model al competențelor din perspectiva postmodernă a profesorului de educație fizică;
- studiul actualei probleme în procesul educației fizice prin desfășurarea sondajului de opinie.

Abordarea centrat pe elev ia în considerare ceea ce se numește inteligență multiplă.

Abordarea personalității profesorului de cultură fizică din perspective postmoderne a învățământului cere să devină subiect al propriei deveniri profesionale. Astfel neam propus de a stabili indici ai unui profesor reflectat în prisma paradigmei postmoderne.

Profesorul de cultură fizică evidențiat prin paradigmă postmodernă:

- *stipulează cu claritate pentru toți elevii obiectivele culturii fizice* (Aceasta presupune ca profesorul să posede, de exemplu, competența de a selecta obiectivele lecției de atins prin luarea în considerație a individualității elevilor săi și a așteptărilor comunității sociale, a utiliza diferite tehnici a sarcinilor de învățare implicate în realizarea obiectivelor selectate);

- *evidențiază elevilor cele mai înalte performanțe în cultura fizică;*
- *deține competența adaptare la diversitatea individuală a elevilor;*
- *crează și menține în sala un climat psihologic favorabil de lucru* (Crează emoții pozitive elevilor prin propria dispoziție, încurajează motivația intrinsecă, înlesnește interacțiunea dintre profesori și elevi, stabilirea împreună cu elevii a unor limite rezonabile în care trebuie să se înscrie comportamentul fiecăruia și terminând cu cele legate de crearea unei atmosfere de lucru destins);
- *încurajează interacțiunea socială a elevilor* (formează coeziune psihologică de lucru în grupul de elevi);
- *organizează o structură de lucru între elevi;*
- *formează elevilor prelucrarea intelectuală a informațiilor* (orientate spre cunoaștere continuă în procesul culturii fizice);
- *activează în echipă cu colegii;*
- *facilitează autoconștientizarea procesului de construire a cunoașterii*

- *încurajarea elevul să își organizeze propriul proces de învățare și să se implice în derularea acestuia;*
- *dirijează elevul să dobândească experiență în cadrul disciplinei;*
- *acționează la diferite nivele creative (la nivelul concepției de organizare a predării disciplinei la nivelul sistemului de predare original și eficient, la nivelul utilizării unei metodologii diversificate, atractive; la nivelul relațiilor profesor – elev, spre mobilizarea acestuia pentru autoformare, autoinstruire și autoeducare) [8];*
- *exercită constructivism (prin crearea unui mediu favorabil, în care există reguli clare, o bună reciprocitate).*

În cadrul oricărui sistem, în desfășurarea activității se stabilește un sistem specific de relații. În cadrul procesului de învățământ postmodern, relațiile profesor-elev, precum și cele elev-elev sunt relații psihopedagogice bazate pe principii cu alternative constructiviste [1].

Analiza problemei a determinat să considerăm că este important să cunoaștem punctele de vedere ale cadrelor didactice de educație fizică din Republica Moldova cu privire la starea actuală și perspectivele posibile de organizare a procesului de pregătire a profesorului din perspectiva postmodernismului în învățământ. În legătură cu aceasta am elaborat anchete anonime. Au fost chestionați 40 cadre didactice de educație fizică din diferite regiuni ale Republicii Moldova, participanți la formarea continuă în cadrul Departamentului de Formare Profesională Continuă, USEFS.

Examinând rezultatele chestionării am constatat că, în mare parte, respondenții aveau aceleași opinii, doar la unele întrebări părerile au fost controversate.

Întrebarea 1: Considerați că în școala dvs, există impedimente la aspectul postmodernismului?

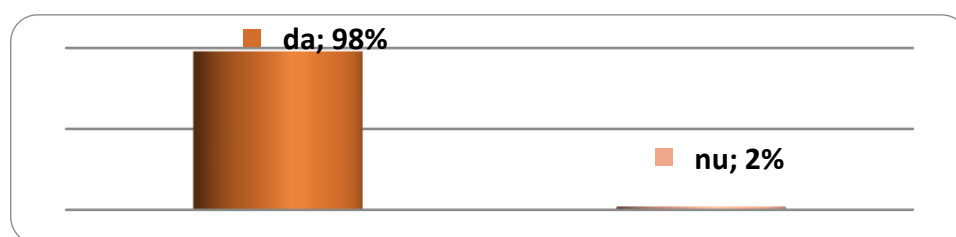
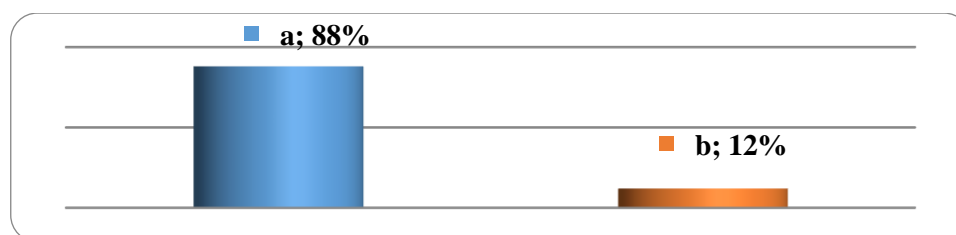

Fig.1. Opinia respondenților cu rederire la existența impedimentelor la aspectul postmodernismului ?

Marea majoritate a respondenților 98% au dat un răspuns afirmativ, doar 2% din pedagogi au afirmat că nu au evidențiat astfel de probleme. În așa mod,

opiniile pedagogilor respondenți evidențiază faptul că în marea majoritate a școlilor din Republica Moldova sunt multe lacune în utilizarea paradigmei postmoderne.

Întrebarea 2: Dvs considerați că aveți o pregătire suficientă pentru orientarea spre paradigme postmodernă în procesul de predare?

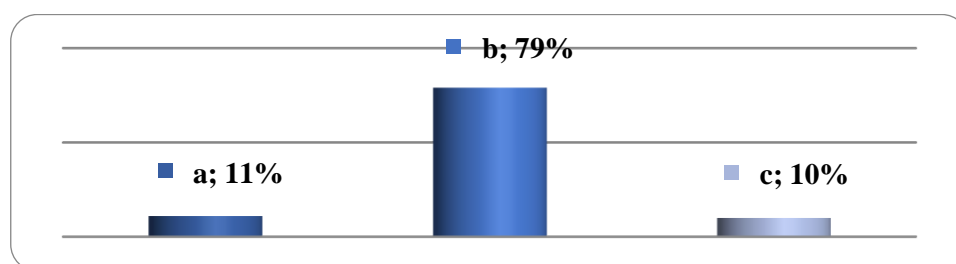

Notă: a – nu; b – da

Fig. 2. Opiniile respondenților cu referire la pregătirea proprie spre paradigme postmodernă în procesul de predare?

Astfel, 88% din respondenți evidențiază faptul că nu au o pregătire suficientă spre postmodernism, în timp ce aproximativ 12% din respondenți au afirmat că experiența pedagogică de profesor de cultură fizică a orientat măiestria pedagogică spre postmodernizare.

Întrebarea 3: Există suficientă literatură informativ-metodică a procesului de predare-evaluare în educația fizică din perspectiva paradigmei postmodernă?

Notă: a – da; b – nu; c – insuficient

Fig. 3. Opinia respondenților despre existența suficientă a literaturii informativ – metodică privind procesul de predare-evaluare în educația fizică din perspectiva paradigmei postmodernă

Cum se evidențiază în Figura 3, 79% din respondenți consideră că în școala unde activează nu dispun de suficientă literatură informativ – metodică privind pregătirea profesorului spre o viziune postmodernistă. În același timp 11% din respondenți au fost de părere că există suficiente oportunități și ei reușesc pe deplin să-și

perfecționeze cunoștințele și capacitățile constructiviste și doar 10% din pedagogi au raportat că școlile lor nu sunt furnizate pe deplin de literatură specifică.

Opiniile selectate au contribuit la abordarea problemei și luarea în calcul a unor aspecte cu referire la pregătirea continuă a profesorilor de educație fizică mai mult spre paradigma postmoderniste.

Concluzie. Reieșind din obiectivele inițiale, conchidem, în primul rând, că una din modalitățile de modernizare a sistemului de educație fizică este organizarea procesului educațional în baza principiilor concepției educației postmoderniste, prin care se subînțelege procesul ce va ține cont de particularitățile individuale ale elevului și procesul de perfecționare a tehnologiilor de învățare ținând cont de cerințele societății.

În baza concluziilor și rezultatelor sondajului am formulat următoarele recomandări:

De promovat paradigma postmodernă ca una prioritară în dezvoltarea sistemului de educație fizică în procesul formării continue a cadrelor didactice.

De asigurat obligativitatea pregătirii continue a cadrelor didactice pentru un process de predare postmodern.

De valorificat prevederile conceptuale ale paradigmei postmoderne în curricula academică și cea școlară.

Bibliografia

1. GLOBU, N. *Paradigme postmoderniste în formarea profesională inițială a învățătorului, revista Cuvânt, limbă, comunicare*. Chișinău: Didactica Pro, 2013, nr.4, p. 19.

2. CRISTEA, S. *Paradigme în educație/pedagogie*. În: *Revista Dicționar*. București, 2014, p. 93-100.

3. CARA, A.; GUȚU, VI. *Standarde de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul secundar general*. Chișinău: Ed. Arc, 2007. 82 p.

4. CALLO, T. *O pedagogie a integralității. Teorie și practică*. Chișinău: CEP USM, 2007. 171 p.

5. JOITA, E. *Instruirea constructivistă-alternativă. Fundamente, strategii*. București: Aramis, 2006. 150 p.

6. GONCEARUC, S. *Formarea competențelor profesionale la studenții masteranzi din perspectiva psihopedagogiei educației fizice*. Materialele congresului ”*Sport, Olimpism, Sănătate*”. Chișinău, 2021, p. 90-101.

7. GRIMALSCHI, T. *Predarea educației fizice*. În: *Didactica modernă a educației fizice: (dimensiuni, domenii, activități, creații)*. Chișinău, 2011. p. 67-69.

8. Lefter, L. *Formarea cadrelor didactice din perspectiva paradigmei educaționale centrate pe elev*: Teză de doctor. Chișinău, 2018. 218 p.